

23-140-01629

**Naše práva a budúcnosť 2 „Realizované s finančnou podporou Fondu
na podporu kultúry národnostných menšín“**

Ternipe združenie pre rómsku mládež na Slovensku a v Maďarsku

**(Záhradná 414, 980 42 Rimavská Seč, Telefón: 0918 741 045
www.ternipe.sk)**



Odborný garant: Gábor Bernáth

„Ezt a kiadványt azoknak ajánlom, akik érdeklődnek a roma történelemmel és közösségekkel is foglalkozó szlovákiai intézmények iránt. Fontosak jogaink és értékeink, mi pedig ezen alappillérek mentén állítottuk össze kézikönyvünket. Ahogy Rostás László megfogalmazta: Elismertetni a cigányságot, erre tettem fel az életem.“

Vavrek István

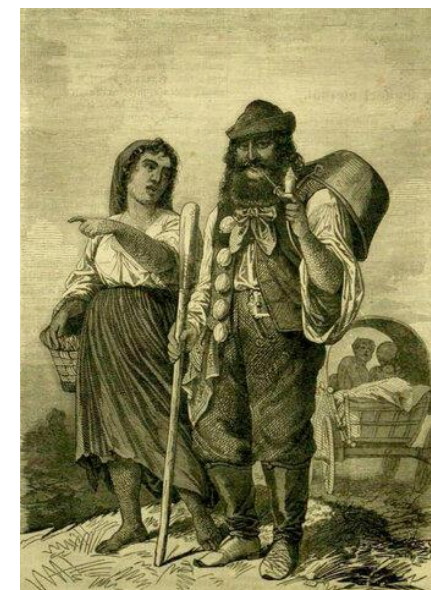
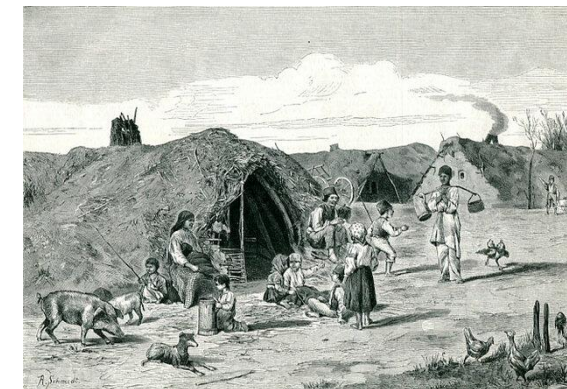
A ROMA KÖZÖSSÉGGEL (IS) FOGLALKOZÓ SZLOVÁKIAI INTÉZMÉNYEK



Mária Terézia romákat érintő rendeletei

A 18. század második felétől, Mária Terézia uralkodása alatt már beszélhetünk „cigány politikáról”, ugyanis cigányokat érintő rendelkezéseket adtak ki, melyeknek az életmódjuk átalakítása, megváltoztatása volt a célja. A részben összefüggő rendelkezések végrehajtását és betartását próbálták alaposan ellenőrizni is. Ezek közül olvashatnak néhányat időrendi sorrendben:

- 1758. április 6. – a földesurak befogadhatnak birtokaikra olyan cigányokat, akik nem közösködtek gonosztevőkkel, és maguk sem követtek el bűnt. A befogadottaknak azonban lakást kellett biztosítaniuk, és a kóborlást, mint minden bűn okát meg kellett akadályozniuk, a nem letelepedett cigányokat pedig el kell űzniük.
- 1761. december 10. – a „cigány” népnevet el kell törölni, és az azt használókat büntetni kell a jövőben; valamint a cigányokat fel kell venni a céhekbe. A Helytartótanács a törvényhatóságokat a kóborló cigányok összeírására kötelezte, és hogy letelepedésre kényszerítsék őket. A lótartástól is el kell őket tiltani, útlevelet nem kaphatnak, az erdélyi oláh cigányok beszivárgását pedig meg kell akadályozniuk.
- 1762. február 15. – mivel őfelsége eltörölte a cigány népnevet, a rendelkezés szerint ugyanolyan bánásmódban kell részesülniük, mint az ország többi lakosának, tehát ha katonaságra alkalmasak, besorozhatóak minden megkülönböztetés nélkül.
- 1763. február 28. – a Helytartótanács előírása szerint a „korábban cigánynak nevezett népségnek” alkalmazkodni kell környezetéhez öltözetében is.



- 1766. február 17. – megerősítették ez előző rendelkezéseket, előírták, hogy a cigányságot alkalmazni kell mezei munkára, valamint mesterségekre, továbbá útlevelet a földesurak és tisztjeik nem adhatnak nekik, az idáig kiadottak pedig érvénytelenek, ezért az úton lévőket lakóhelyükre vissza kell toloncolni.
- 1767. december 10. – alaprendelet: egyesíti a korábbi rendeleteket, és a cigányok összeírását rendeli el, akár letelepedett, akár idegen vagy távol lévő.
- 1769. július 19. – A Helytartótanács nem tiltja meg a lótartást de, minden cigánynak annyi lovat engedélyezzenek, amennyi a munkavégzéshez és fuvarozáshoz szükséges.
- 1769. július 24. - A Helytartótanács előírta a cigányoknak kiadandó útlevelekkel kapcsolatos eljárást. Eszerint csak a valóban „regulált” cigányoknak szabad olyan útlevelet adni, amellyel más helységbe vagy más törvényhatóságok területére utazhatnak, de akkor sem csoport, hanem az egyes személyek számára, beleírva az utazó vezeték- és keresztnévét, valamint meggyőződve az utazás szükségességéről. Az útlevél nélkül kóborló cigányokat pedig meg kell büntetni és vissza kell toloncolni korábbi lakóhelyére.
- 1774. január 3. - A két és 12 év közötti cigánygyerekeket el lehet venni és a parasztokhoz kiadni, a 12 évnél idősebbeket szolgálatra vagy mesterségre kell kényszeríteni.
- 1774. június 30. – A katolikus cigánygyerekeket katolikus parasztnál, a nem katolikusokat nem katolikusoknál kell elhelyezni; ha nincs elég katolikus jobbágy, akkor a gyerek nem katolikusnál is elhelyezhető, de a plébánosnak ügyelni kell a katolikus nevelésre, a paraszt pedig nem akadályozhatja azt...
- 1775. március 9. - Elrendelte a Helytartótanács, hogy cigány ne köthessen másként házasságot, csak ha előzőleg igazolja, hogy jobbágy, vagy szolgálatban van, valamilyen mesterséget űz, vagy van más, törvényes alapja ahhoz, hogy a családját el tudja tartani.



Romathan Színház



A Romathan Színház egy szlovákiai, Kassán található, a romák témájára és kultúrájára összpontosító szakmai színház. Célja a roma művészet és kultúra népszerűsítése színházi előadásokon keresztül. A Romathan Színház 1992-ben alakult meg, és kezdetektől fogva azon dolgozik, hogy támogassa és népszerűsítse a roma művészetet és kultúrát.

A Romathan Színház nemcsak a roma kultúra művészi bemutatására törekszik, hanem a roma közösséggel kapcsolatos sztereotípiák és előítéletek elosztatására is. A tagjai, akik többségében roma színészek és művészek, olyan témákkal foglalkoznak, amelyek fontosak a roma társadalom számára, és színházi előadásaikkal megpróbálják megszólítani a szélesebb közönséget, valamint párbeszédet kialakítani a roma közösséget érintő kérdésekről.

Igazgató: Mgr. art Karol Adam

Cím:

Divadlo Romathan

Továrenská 3

040 01 Košice

Tel.szám: (00421) 055/6998047

Weboldal: <https://www.romathan.sk/>

Email: romathan@romathan.sk



Gömör-Kishonti Regionális Művelődési Központ

A Gömör-Kishonti regionális művelődési központ pótolhatatlan küldetést teljesít a régió hagyományos és jelenlegi értékeinek feltárásában, megőrzésében, hozzáférhetőségében.

A rimaszombati székhelyű Gömör-Kishonti regionális művelődési központ, mint a Besztercebányai Kerületi Önkormányzat kulturális intézményének hosszútávú céljai:

- Kulturális, művelődési, oktatási és nevelési tevékenységek
- Hagyományörzés
- Művészi és szabadidős tevékenységek, egész életen át tartó tanulás
- Minél szélesebb rétegű lakosság kulturális szükségleteinek kielégítése a régióban

A központ egyik legfontosabb küldetése a helyi és regionális kultúra, művészi és szabadidős tevékenységek fejlesztési feltételeinek megteremtése, a régió kulturális jelképeinek megőrzése, kulturális és nevelési-oktatási tevékenység biztosítása a rimaszombati és nagyrőcei járás 149 településének lakossága számára.

Nyitvatartás

Hétfő - csütörtök: 7:30 - 16:00

Péntek: 7:30 - 13:30



Cím: Gemersko-malohontské osvetové stredisko
Jesenského 340/5
979 01 Rimavská Sobota

Igazgató: Mgr. Darina Kišáková
Telefonszám: 047/ 5621222
Mobil: 0910 981 783
Weboldal: www.gmos.sk
Email: gmos@rsnet.sk

Szlovákiai Roma Kultúra Múzeuma (SNM, Martin)



A Múzeum a Szlovák Nemzeti Múzeum egyik speciális részlege. 2002-ben kezdett kialakulni az akkori túrócszentmártoni Néprajzi Múzeum területén, mint a szlovákiai roma kultúra dokumentációs központja. A 2004-es átalakulást követően dokumentációs és tudományos kutatómúzeum lett, amely a múzeum profilján belül az akvizícióra, a módszertani és szakmai tevékenységekre, valamint a kulturális és oktatási tevékenységekre helyezi a hangsúlyt. Bemutatja a roma kultúrát és tájékoztat annak sajátosságairól.

A Szlovák Nemzeti Múzeum alapító okiratából és alapszabályából következően a Szlovák Nemzeti Múzeum és egyes alkotóelemei alapvető küldetése, hogy céltudatosan gyűjtse, tudományosan és szakmailag feldolgozza, felhasználja, hozzáférhetővé tegye és bemutassa a tárgyi dokumentumokat nemcsak a szlovák nemzet és a külföldön élő szlovákok, hanem a Szlovákia területén élt és élő etnikai közösségek vonatkozásában is. Ez a tevékenység országos hatókörű. A romák anyagi és szellemi kultúrájával számos tudományos, egyetemi és regionális múzeum foglalkozott és foglalkozik. A Szlovákiai Roma Kultúra Dokumentációs Központjának feladata nemcsak maguknak a romáknak az életét és kultúráját, hanem a fent említett intézmények tevékenységét is feltérképezni, dokumentálni és bemutatni, valamint a roma kultúrával kapcsolatos kutatásokat ösztönözni és koordinálni, a roma élettel és kultúrával foglalkozó szervezetek lehető legszélesebb körével együttműködve. Ugyanilyen fontos az e területen tevékenykedő valamennyi szervezet tevékenységéről szóló információk terjesztése, mind egymás között, mind a nagyközönség számára.

Romano drom / Romák útja

A kiállítás a romák eredetét és történetét mutatja be őseik indiai őshazájukból való távozásától az Európába érkezésükig. Különös figyelmet szentel a szlovákiai roma jelenlét történetiségének és a történelmi fordulópontok közösségekre gyakorolt hatásának. A kiállítás jelentős részét a romák hagyományos kultúrájának és életmódjának szenteli.

Régóta feltételezik, hogy a romák Egyiptomból érkeztek Európába. Csak a 18. századi nyelvészeti kutatások bizonyították be, hogy az európai romák ősei Indiából származnak, amelyet a 9-10. században hagytak el, és a romák kultúrája számos sajátosságot megőrzött. A kiállítás célja, hogy bemutassa a romák leggyakoribb megélhetési módjait - elsősorban a kovácmesterséget és a zenét, beleértve a legfontosabb roma előadók felidézését, valamint a természetes nyersanyagok feldolgozását. Figyelmet fordítanak a lakhatásra, az élelmezésre, a ruházkodásra, valamint a romák társadalmi és szellemi kultúrájára is. A roma népcsoport sokszínűségét jelzi a kiállítás külön szekciója, amelyet az oláh romák kultúrájának szenteltek, akiknek életmódjában számos archaikus elem maradt fenn.

A gazdag szöveges és képi anyag, valamint a túrócszentmártoni Szlovák Nemzeti Múzeum - A Szlovákiai Roma Kultúra Múzeuma gyűjteményéből származó számos kiállítási tárgy segíti a téma megközelítését. A projekt a Szlovák Köztársaság Kulturális Minisztériumának anyagi támogatásával valósul meg.



Cím:

Areál Múzea Slovenskej dediny, Jahodnícke háje, 036 80 Martin

Tel.: +421 43 246 11 11

Mobil: +421 908 902 650

E-mail: romovia@snm.sk

Weboldal: www.snm.sk

Matej Hrebenda Könyvtár Rimaszombat



A könyvtár szerepet játszik az oktatásban, mind óvodás korú gyermekek számára, mind ismeretterjesztő okokból a felnőttek, akár az idősek számára, valamint a kultúra kialakításában és tájékoztatásban. A Matej Hrebendu Könyvtár hivatalos, regionális kulturális, információs és oktatási intézmény, amely a könyvtári gyűjtemény beszerzését, feldolgozását, megőrzését, és így a védelmét végzi, valamint könyvtári és információs szolgáltatásokat is nyújt.

A Matej Hrebendu Könyvtár Rimaszombat önkormányzati könyvtáraként, illetve a Rimaszombati és a Rőcei járás területi körzetében illetékes regionális könyvtár funkcióját látja el.

A könyvtár lehetőséget nyújt arra, hogy az emberek bizonyos társadalmi viselkedési normákat sajátítsanak el, különböző tréningeken, felolvasásokon, eseményeken vehetnek részt. Ezekről az alkalmakról mindig adnak részletes tájékoztatást a honlapjukon, valamint a Facebook oldalukon.

A könyvtár hivatalos oldalán pedig (<https://www.kmh.sk>) feltüntetve vannak különböző elérhetőségek, mint a levelezési címe:

Cím: Hlavné námestie 9/8 979 01 Rimavská Sobota

E-mail címe: kniznica@kmh.sk

Telefonszám: 047 / 2010 207

Illetve a fentebb említett aktuális Facebook oldaluk, melyen friss információkkal látnak el: [Knížnica Mateja Hrebendu Rimavská Sobota](#)



Szeredi Holokausz Múzeum



A tábor eredeti, felújított épületeiben nyitották meg a Holokauszt múzeumot, mely a Szlovák Nemzeti Múzeumhoz, illetve a pozsonyi Zsidó Kultúra Múzeumához tartozik. A múzeumi projekt első szakaszában a tervezett ötből két épületben alakítottak ki bemutatóteret; ezekben két különálló, de egymást kiegészítő állandó kiállítás látható. Az egyik időrendi sorrendben tárgyalja a zsidóság történetét az első Szlovák Köztársaságban. A másik az európai holokausz történetét mutatja be. Emelet kialakítottak egy oktatási központot, ahol a diákok tovább bővíthetik az iskolapadban megszerzett tudásukat a holokausztal kapcsolatban. A programok magyar nyelven is zajlanak annak érdekében, hogy magyar iskolákat is megtudjanak szólítani.

A Szeredi Holokausz Múzeum az első olyan emlékhely Szlovákiában, amely a második világháborúban a zsidó etnikum által elszenvedett borzalmakat tárja fel a látogatók számára és emlékeztet mindnyájunkat, hogy vannak olyan fájó hibák a történelmünkben, amelyeknek soha nem szabad újra megismétlődniük.

Cím: Kasárenská 1005, 926 01 Sered'

Tel.: +421 31 245 11 03

E-mail: holocaust.museum@snm.sk

Weboldal: www.snm.sk

Fb: <https://www.facebook.com/muzeumholokaustusered>



Komáromi Szinnyei József Könyvtár



A kezdetek:

Komárom Megyei Könyvtárat 1831-ben alapították. Az állományt a komáromi születésű Kulcsár István (író, szerkesztő, színházigazgató) magángyűjteménye képezte. Végrendeletében 5000 görög, latin, francia, német és magyar nyelvű könyvet hagyományozott a megyére. Az állomány túlnyomó része a 16. és 17. századból származott. A 19. századot külföldi szerzők szépirodalmi munkáinak fordításai képviselték. Jelen voltak a magyar drámairodalom és a 18. század tudományos-ismeretterjesztő művei is. Az idők folyamán a könyvtár magába olvasztott több egyesületi állományt, valamint magánadakozók is gazdagították a gyűjteményt, pl. id. Szinnyei József vagy a Ghyczy-család. A 20. század elejére már 40 000-re duzzadt az állomány. Az első kölcsönzési szabályzat 1905. január 1-jén lépett életbe. Ekkor mintegy 1310 olvasója és 19 257 kölcsönzése volt a könyvtárnak.

Nyilvános megyei könyvtár

1913 novemberében elkészült a neobarokk stílusban épült Kultúrpalota (ma a Magyar Kultúra Múzeuma található itt), amely helyet adott az immáron a széles nyilvánosságot szolgáló megyei könyvtárnak is. Az 1919. évi 430-as törvény kötelezővé tette a községi könyvtárak rendszerének kialakítását egész Csehszlovákia területén. Szlovákiában a folyamat meglehetősen lassan indult be, így csak 1924. november 1-jén kezdte meg működését az új szervezeti rendszerben működő intézmény. Tevékenységét az Iskolaügyi és Népművelési Minisztérium égisze alatt megalakult helyi népművelési testület irányította. 1939-ben a felügyelet jogát a Közgyűjtemények Országos Főfelügyelősége vette át. 1940-től 1943-ig a könyvtárat a város igazgatta.

Szinnyei József Könyvtár

1991-től a felügyelet joga a Szlovák Köztársaság Kulturális Minisztériumához került.

1997-ben a könyvtárat a Duna Menti Kultúrközpont részévé tette a Nyitrai Kerületi Hivatal s nevét Duna Menti Könyvtárra változtatta.

1999-ben jogalanyiságot nyert.

2002-től a Nyitra Megyei Önkormányzat irányítása alatt működik.

2005. június 17-től, az alapítólevél 2. számú kiegészítésének életbelépésével a könyvtár neve

- Knihnica Józsefa Szinnyeiho v Komárne,
- Szinnyei József Könyvtár, Komárom-ra

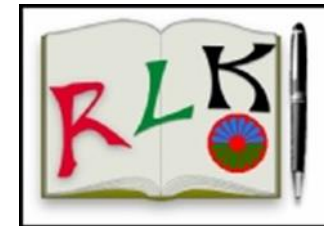
változott, s megszűnt a 16-19. századbeli történeti gyűjtemény felügyelete. Ezt 2006. június 15-től a komáromi Magyar Kultúra és Duna Mente Múzeuma látja el.



Cím: Eötvösa 35, 945 05 Komárno

Telefonszám: 035/772 59 65

Roma Irodalmi Klub - ROLIK



Az OZ Roma Irodalmi Klub (ROLIK) olyan próza- és versírók közössége, akiket a romák élete inspirál irodalmi munkájukhoz. A klub létrehozásának ötlete a Besztercebányai székhelyű Roma Kezdeményezések Regionális Szövetségétől származik 2009-ben. Alapítója és aktív tagja Mgr. Maroš Balog. A ROLIK munkája szorosan kapcsolódik a roma kisebbség kultúrájához, oktatásához és szociális vonatkozásaihoz. A Roma Irodalmi Klub jelenleg a bővítés fázisában van, a személyzeti kapacitás és a további formálódás és irányítás tekintetében. A klub már büszkélkedhet azzal, hogy a 16-20 év közötti fiatal szerzőkkel bővíti sorait. A klub célja a romák által és romákról szóló irodalmi alkotások bemutatása.

A ROLIK - Roma Irodalmi Klub tevékenysége a roma kérdésekkel foglalkozó tevékenységek összehangolására és együttműködésére, társadalmi bemutatására, érdekérvényesítésére itthon és külföldön, valamint az azonos érdekeltségi platformon működő jogi személyekkel, magánszemélyekkel való összefogással szinergikus hatás elérésére irányul.

Elsősorban a szabad irodalmi alkotás és annak társadalmi alkalmazásának feltételeinek megteremtése:

- (a) a szólás- és alkotásszabadság előmozdítása és védelme,
- b) az alkotói csoportok, regionális csoportok és egyéb csoportok, irodalmi és művészeti életformák megjelenésének támogatása.
- c) együttműködik más szlovákiai és határon túli művészeti egyesületekkel, amelyek rokon véleményformáló platformon működnek,
- d) a vonatkozó jogszabályoknak megfelelően időszaki sajtótermékek és nem időszaki kiadványok, gyűjtemények megjelentetése, magánszemélyek és független irodalmi csoportok kiadói és szerkesztői tevékenységének támogatása
- f) információs tevékenység - kiadói tevékenység végzése az elektronikus médián, honlapokon, közösségi hálózatokon keresztül is,
- e) fordítás, tolmácsolás biztosítása a roma nyelvre és nyelvről.

Honlap: www.rolik.eu , Email: klubromspisovatelov@gmail.com

Romano Kher – Roma Ház



A „Romano kher – Rómsky dom” egy olyan civil szervezet, amely projekteket támogat és valósít meg hátrányos helyzetű környezetből származó gyermekeknek, fiatalok és felnőttek oktatására, egészségügyi hátrányokkal élők, gyermekotthonokból származó gyerekek és kisebbségek tagjainak.

A szervezet célja a romákkal kapcsolatos információk gyűjtése és terjesztése mind a romák, mind a többségi társadalom számára. Azért dolgoznak, hogy növeljék a romák tudatosságát, erősítsék az identitásukat, támogassák a kultúrájukat, és együttműködjenek az emberi jogok érvényesítésében. Emellett törekednek a romák oktatási szintjének javítására és a romák és a többségi társadalom közötti együttélés minőségének emelésére.

Az aktivitások célközönségét tanárok, diákok, gyerekek, újságírók, helyi befolyásos emberek a magasabb roma népességű területeken, hivatalnokok és közintézmények alkalmazottai alkotják. A Romano kher civil szervezet 2007-ben kezdte meg a tevékenységét.

Romano Kher – Rómsky dom jelentős hosszú távú projektjei közé tartoznak:

- 1. Művészeti és irodalmi verseny diákok számára, a **Farebný svet – Coloriskeri luma**: összekapcsolja a roma és a többségi gyerekeket, célja pedig a kommunikáció javítása a többség és a roma nemzeti kisebbség között a roma kultúra és történelem népszerűsítésével.
- 2. A „**Rómska databanka**”: online információs portál, amely rendszeresen frissített információkat nyújt azoknak, akik érdeklődnek a civil szervezetek, intézmények, oktatás, események, publikációk, projektek, személyiségek, demográfia vagy kultúra iránt.
- 3. Elemzés a **Mediálny obraz Rómov** projekt keretében: kidolgozott módszertan alapján és együttműködve a szakértői szervezetekkel rendszeresen közzéteszünk médiaelemzéseket, amelyek a romákat ábrázoló anyagokat vizsgálják a szlovák és regionális médiában

Szlovák Nemzeti Felkelés Múzeuma - Besztercebánya

A Szlovák Nemzeti Felkelés Múzeuma Besztercebányán, Szlovákia középső részén található. Ez az intézmény a második világháborúban zajló Szlovák Nemzeti Felkelés emlékét és történetét őrzi, bemutatva a helyi és nemzeti hősiek cselekedeteket a náci megszállás és a szlovák kollaboráns rezsim elleni ellenállásban.

Kiállítások és gyűjtemények: Az SNP Múzeum rendkívül sokoldalú kiállításokat kínál, amelyek a felkelés katonai és polgári vonatkozásait ölelik fel. A múzeum gyűjteményében található dokumentumok, fényképek, fegyverek és más emléktárgyak segítenek megismerni a felkelés hőseit és azokat az eseményeket, amelyek formálták a szlovák nép sorsát ebben a kritikus történelmi időszakban.

Ami a Szlovák Nemzeti Felkelést és a Banská Bystricai múzeumot illeti, az események idején a roma nép is érintett volt a történésekben. A második világháború és a szlovák felkelés idején a roma közösségek is átérték a konfliktusokat és a változásokat. Sok roma ember is részt vett a felkelésben vagy a háborús eseményekben, és az események hatása érződött a roma kultúrára és az életmódra is. A roma kultúra magába foglalja a zenét, a táncot, a kézművességet és az oralitásra épülő hagyományos történetmesélést. A múzeumok és kulturális intézmények, mint például az SNP Múzeum, lehetőséget kínálnak arra, hogy bemutassák a különböző társadalmi csoportok, beleértve a roma közösségeket is, szerepét a történelemben. Ezáltal a múzeumok hozzájárulnak a történetek megosztásához és az egyes közösségek kulturális örökségének bemutatásához.



A múzeum aktívan részt vesz oktatási programokban, amelyek célja a történelem iránti érdeklődés felkeltése a fiatalabb generációk körében. A látogatók számára kínált interaktív kiállítások és tanösvények segítenek abban, hogy a történelmi események életre keljenek, és az érdeklődők mélyebb betekintést nyerjenek a szlovák nép bátorságába és szabadságharcába.

A Szlovák Nemzeti Felkelés Múzeuma nem csupán egy múzeum, hanem egy olyan intézmény, amely a történelem iránti elkötelezettséget, az emlékezést és a szlovák nemzeti identitást erősíti. A Besztercebánya városában elhelyezkedő Múzeum méltó módon őrzi a Szlovák Nemzeti Felkelés emlékét, amely kulcsfontosságú esemény volt a szlovák nép történelmében.

Elérhetőségeik

Cím: Kapitulská 23, 974 01 Banská Bystrica

Telefonszám: 048/412 32 58

Weboldal: <http://www.muzeumsnp.sk/>



Eperjesi Állami Tudományos Könyvtár

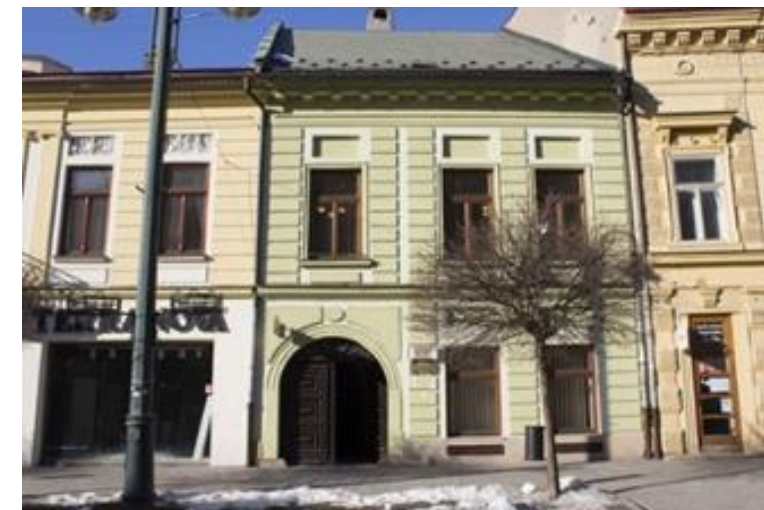


Az Eperjesi Állami Tudományos Könyvtár egy állami költségvetési szervezet, melyet a Szlovák Kultúrminisztérium hozott létre és irányít.

Mint nyilvános kulturális, információs, tudományos és oktatási intézmény a könyvtári, bibliográfiai, tudományos-kutatási és kiadói tevékenység terén rendszeresen fejleszti és hozzáférhetővé teszi a könyvtári gyűjteményt, valamint könyvtár-információs szolgáltatásokat nyújt.

Szolgáltatásai a Eperjes régió polgárai számára elérhetők, különös tekintettel a szakemberekre és tudományos munkatársakra, pedagógusokra, diákokra, a közigazgatási és önkormányzati szervekre, valamint az üzleti szférára.

Az ŠVK víziója az, hogy Eperjesen kiépítsen egy modern kulturális és információs intézményt a 21. század számára, amely nemcsak hagyományos könyvtári szolgáltatásokat nyújt, hanem fontos információs bázist képez, és nélkülözhetetlen része az élethosszig tartó tanulásnak.



Forrás: <https://www.svkpo.sk/poslanie-kniznice>

Cím: Hlavná 99, 080 01 Prešov
Weboldal: <https://www.svkpo.sk/>

INŠTITÚCIE ZAOBERAJÚCE SA (AJ) RÓMSKOU KOMUNITOU NA SLOVENSKU



Nariadenia Márie Terézie týkajúce sa Rómov v 18. storočí

Od druhej polovice 18. storočia, počas vlády Márie Terézie, už môžeme hovoriť o "cigánskej politike", keďže boli vydané nariadenia týkajúce sa Rómov, ktorých cieľom bolo zmeniť ich spôsob života. Vykonávanie a dodržiavanie čiastočne súvisiacich ustanovení sa tiež pozorne sledovalo. Niektoré z nich si môžete prečítať v chronologickom poradí:

- 6. apríla 1758 - zemepáni mohli na svoje majetky prijať „Cigánov“, ktorí sa nespájali so zločincami a sami sa nedopustili zločinov. Prijatím však museli zabezpečiť bývanie a zabrániť tuláctvu ako príčine všetkých zločinov a „Cigánov“, ktorí sa neusadili, museli vyhostiť.
- 10. decembra 1761 - etnonymum "Cigán" sa malo zrušiť a tí, ktorí ho používali, mali byť v budúcnosti potrestaní; „Cigáni“ mali byť prijatí do cechov. Miestodržiteľská rada nariadila jurisdikciám, aby sčítali potulných Cigánov a prinútili ich usadiť sa. Taktiež im mali zakázať držať kone, odprieť pasy a zabrániť prenikaniu Cigánov do Sedmohradska v Oláhu.
- 15. február 1762 - keďže panovníčka zrušila etnický názov Cigáni, ustanovenie stanovilo, že sa s nimi má zaobchádzať rovnako ako s ostatnými obyvateľmi krajiny, t. j. ak sú spôsobilí na vojenskú službu, môžu narukovať bez diskriminácie.
- 28. február 1763 – bolo nariadené, že "ľudia, ktorí sa predtým nazývali Cigáni", by mali svoj odev prispôbiť svojmu prostrediu.



- 17. februára 1766 - potvrdili predchádzajúce ustanovenia, stanovili, že „Cigáni“ musia byť zamestnaní na poliach a v remeslách a že zemepáni a ich úradníci im nemôžu vydávať cestovné pasy; tie, ktoré boli dovtedy vydané, sú neplatné, preto tí, ktorí sú na cestách, musia byť deportovaní späť do miesta svojho bydliska.
- 10. december 1767 - základný zákon: spája predchádzajúce dekréty a nariaďuje sčítanie Cigánov, či už usadených, cudzincov alebo neprítomných.
- 19. júl 1769 - Rada guvernéra nezakazuje chov koní, ale každý Cigán má povolený taký počet koní, aký je potrebný na prácu a prepravu.
- 24. júla 1769 - Štátna rada nariadila postup vydávania pasov pre Cigánov. Podľa nej sa mali vydávať pasy len skutočne "regulárnym" Cigánom na cestovanie do iných lokalít alebo jurisdikcií, a to nie skupine, ale jednotlivcom, pričom sa do nich malo zapisovať priezvisko a meno cestujúceho a zisťovať nevyhnutnosť cesty. Cigáni putujúci bez pasu mali byť potrestaní a deportovaní späť do miesta svojho predchádzajúceho pobytu.
- 3. januára 1774 - Cigánske deti vo veku od dvoch do 12 rokov môžu byť odobraté a odovzdané sedliakom a tie, ktoré sú staršie ako 12 rokov, musia byť nútené slúžiť alebo pracovať ako remeselníci.
- 30. jún 1774 - katolícke cigánske deti majú byť umiestnené u katolíckych sedliakov, nekatolícke u nekatolíkov; ak nie je dostatok katolíckych poddaných, dieťa môže byť umiestnené u nekatolíka, ale farár sa musí postarať, aby dieťa bolo vychovávané katolícky, a sedliak nesmie zasahovať... –
- 9. marca 1775 - Rada guvernérov nariadila, že Cigán sa nemôže oženiť inak ako poddaný, alebo v službe, alebo sa venuje nejakému remeslu, alebo má iné zákonné prostriedky na živobytie rodiny.



Divadlo Romathan



Divadlo Romathan je profesionálne divadlo so zameraním na rómsku tematiku a kultúru. Divadlo Romathan zriadilo Ministerstvo kultúry SR v máji 1992 v Košiciach. Jeho cieľom je presadzovať rómske umenie a kultúru prostredníctvom divadelných predstavení. Divadlo Romathan od svojho začiatku pracuje na podpore a propagácii rómskeho umenia a kultúry.

Divadlo Romathan sa snaží nielen o umeleckú prezentáciu rómskej kultúry, ale tiež o odstránenie stereotypov a predsudkov spojených s rómskou komunitou. Jeho členovia, väčšinou rómski herci a umelci, sa zaoberajú témami, ktoré sú dôležité pre rómsku spoločnosť a prostredníctvom divadelných predstavení sa snažia osloviť širšiu verejnosť a vyvolávať diskusiu o rómskych otázkach.

Riaditeľ: Mgr. art Karol Adam

Adresa:

Divadlo Romathan

Továrenská 3

040 01 Košice

Tel. číslo: (00421) 055/6998047

Webová stránka: <https://www.romathan.sk/>

Email: romathan@romathan.sk



Gemersko-malohontské osvetové stredisko

Gemersko-malohontské osvetové stredisko plní nezastupiteľné poslanie pri skúmaní, uchovávaní a sprístupňovaní tradičných a súčasných hodnôt regiónu. Dlhodobé ciele Gemersko-malohontského osvetového strediska so sídlom Rimavská Sobota, ako kultúrnej inštitúcie Banskobystrického samosprávneho kraja sú:

- Kultúrna, osvetová, vzdelávacia a výchovná činnosť
- Kultúrne, vzdelávacie, výchovné a osvetové aktivity
- Umelecká a záujmová činnosť, celoživotné vzdelávanie
- Uspokojovanie kultúrnych potrieb čo najširších vrstiev obyvateľstva regiónu

Jedným z najdôležitejších poslaní strediska je vytvárať podmienky pre rozvoj miestnej a regionálnej kultúry, umeleckých a voľnočasových aktivít, zachovávať kultúrne symboly regiónu, zabezpečovať kultúrne a vzdelávacie aktivity pre obyvateľov 149 sídiel/obcí v okresoch Rimavská Sobota a Revúca.



Adresa: Gemersko-malohontské osvetové stredisko
Jesenského 340/5
979 01 Rimavská Sobota

Riaditeľka: Mgr. Darina Kišáková
Tel.číslo: 047/ 5621222
Mobil: 0910 981 783
Webová stránka: www.gmos.sk
Email: gmos@rsnet.sk

Múzeum kultúry Rómov na Slovensku SNM, Martin



Múzeum je špecializovanou zložkou SNM v Martine. Toto pracovisko s celoslovenskou pôsobnosťou sa začalo formovať na pôde vtedy Etnografického múzea v Martine, ako Dokumentačné centrum rómskej kultúry na Slovensku v roku 2002. Po transformácii v roku 2004 je dokumentačným a vedecko - výskumným múzejným pracoviskom, ktoré v rámci profilácie múzea kladie dôraz na akvizičnú, metodicko - odbornú a kultúrno - výchovnú činnosť. Prezентuje rómsku kultúru a informuje o jej špecifikách.

Základným poslaním Slovenského národného múzea a jeho jednotlivých zložiek, ako to vyplýva zo zriaďovacej listiny a štatútov Slovenského národného múzea, je cieľavedome zhromažďovať, vedecky a odborne spracovávať, využívať, sprístupňovať a prezentovať hmotné dokumenty nielen so zreteľom na slovenský národ a Slovákov žijúcich v zahraničí, ale aj so zreteľom na etnické spoločenstvá, ktoré žili a žijú na území Slovenska. Táto činnosť má celoslovenskú pôsobnosť. Hmotnou a duchovnou kultúrou Rómov sa zaoberali a zaoberajú viaceré vedecké, univerzitné a regionálne múzejné pracoviská. Úlohou Dokumentačného centra rómskej kultúry na Slovensku je mapovanie, dokumentácia a prezentácia nielen samotného života a kultúry Rómov, ale i činnosti spomínaných inštitúcií a zároveň podnecovať a koordinovať výskum rómskej kultúry v spolupráci s čo najširším okruhom organizácií zaoberajúcich sa životom a kultúrou Rómov. Rovnako dôležité je aj šírenie informovanosti o činnosti všetkých subjektov pôsobiacich v tejto oblasti navzájom, ale i smerom k najširšej verejnosti.

Romano drom / Cesta Rómov

Expozícia prezentuje pôvod a dejiny Rómov od odchodu ich predkov z indickej pravlasti až po príchod do Európy. Osobitnú pozornosť venuje historicite prítomnosti Rómov na území Slovenska a dopadu prelomových historických udalostí na ich spoločenstvo. Podstatná časť expozície je venovaná tradičnej kultúre a spôsobu života Rómov.

Dlho sa predpokladalo, že Rómovia prišli do Európy z Egypta. Až jazykovedné výskumy v 18. storočí dokázali, že predkovia európskych Rómov pochádzajú z Indie, ktorú opustili v priebehu 9.-10. storočia. Rádčaná kultúra Rómov si zachovala mnohé špecifiká. Expozícia má ambíciu predstaviť najčastejšie spôsoby získavania obživy Rómov – hlavne kováčstvo a hudobníctvo, vrátane pripomenutia najvýznamnejších rómskych interpretov, ale aj spracovanie prírodných surovín. Pozornosť venuje aj bývaniu, stravovaniu, odievaniu a spoločenskej a duchovnej kultúre Rómov. Rôznorodosť rómskeho etnika naznačuje osobitná časť expozície venovaná kultúre olašských Rómov, v spôsobe života ktorých sa uchovali mnohé archaické prvky.

Prostriedkom priblíženia témy je bohatý textový a obrazový materiál a množstvo exponátov pochádzajúcich zo zbierkového fondu Slovenského národného múzea v Martine – Múzea kultúry Rómov na Slovensku.

Projekt je realizovaný s finančnou podporou Ministerstva kultúry SR.



Kontaktné údaje:

Areál Múzea Slovenskej dediny, Jahodnícke háje, 036 80 Martin

Tel.: +421 43 246 11 11

Mobil: +421 908 902 650

E-mail: romovia@snm.sk

Webová stránka: www.snm.sk

Knižnica Mateja Hrebendu Rimavská Sobota



“Nie len chlebom je človek živý!
Čo by z nás bolo, keby sme jedli a pili
a svojho ducha nezveľaďovali!
Beda národu, ktorý nečíta!”
(Matej Hrebenda-Hačavský)

Knižnica Mateja Hrebendu je verejná, regionálna kultúrna, informačná a vzdelávacia ustanovizeň, ktorá získava, spracúva, uchováva, ochraňuje a sprístupňuje knižničný fond a poskytuje knižnično-informačné služby. Knižnica plní funkciu obecnej knižnice pre mesto Rimavská Sobota a regionálnej knižnice s pôsobnosťou v územnom obvode okresov Rimavská Sobota a Revúca. Je príspevkovou organizáciou, ktorej zriaďovateľom je Banskobystrický samosprávny kraj.

Úlohou knižnice vo vzťahu k informáciám, vzdelávaniu a kultúre je vytváranie a upevňovanie čitateľských návykov detí už predškolského veku, vytváranie podmienok pre rozvíjanie informačnej gramotnosti, prehľbovanie poznania kultúrneho dedičstva, umenia, výsledkov vedy a techniky. Knižnice sú miestom nielen vzdelávacím, ale aj výchovným. Používatelia si môžu v priestoroch knižnice osvojiť určité spoločenské normy správania sa, nielen deti, ale aj dospelí môžu „nacvičovať“ nepísané pravidlá kultúrneho trávenia voľného času.

Adresa: Hlavné námestie 9/8 979 01, Rimavská Sobota

Email: kniznica@kmh.sk, Telefón: 047 / 2010 207

Oficiálna webová stránka: www.kmh.sk



Múzeum holokaustu v Seredi



Múzeum holokaustu, ktoré je súčasťou Slovenského národného múzea a Múzea židovskej kultúry v Bratislave, bolo otvorené v pôvodných zrekonštruovaných budovách tábora.

V prvej fáze projektu múzea boli dve z piatich plánovaných budov prestavané na výstavné priestory s dvoma samostatnými, ale navzájom sa dopĺňujúcimi stálymi expozíciami. Jedna z nich sa chronologicky zaoberá dejinami židovstva v prvej Slovenskej republike. Druhá predstavuje dejiny holokaustu v Európe. Na poschodí bolo zriadené vzdelávacie centrum, kde si žiaci môžu prehĺbiť svoje vedomosti o holokauste získané v triede. Programy sa konajú aj v maďarskom jazyku, aby sa dostali aj do maďarských škôl.

Múzeum holokaustu v Seredi je prvým pamätným miestom na Slovensku, ktoré návštevníkom sprístupňuje hrôzy, ktoré utrpelo židovské etnikum počas druhej svetovej vojny a pripomína nám všetkým, že v našich dejinách sa vyskytli bolestné chyby, ktoré sa už nikdy nesmú opakovať.

Adresa: Kasárenská 1005, 926 01 Sered'

Tel. číslo: +421 31 245 11 03

E-mail: holocaust.museum@snm.sk

Webová stránka: www.snm.sk

FB: <https://www.facebook.com/muzeumholokaustusered>



Knižnica Józsefa Szinnyeiho v Komárne



Predchodkyňa súčasnej knižnice - Knižnica Komárňanskej župy - bola založená v roku 1831. Fond knižnice pozostával zo súkromných zbierok redaktora, spisovateľa, riaditeľa peštianskeho divadelného súboru a komárňanskeho rodáka Istvána Kultsára. Vo svojej záveti venoval župe 5000 kníh. Knižnica obsahovala literatúru v gréčtine, latinčine, francúzštine, nemčine a maďarčine. Väčšina kníh pochádzala zo 16. a 17. storočia. Krásnu literatúru z 19. storočia tvorili preklady diel zahraničných autorov. Boli tu prvé vydania maďarskej dramatickej literatúry a vedecká literatúra 18. storočia. Postupne sa do tejto knižnice včlenili fondy rôznych spolkov a združení, ďalšími darcami boli bibliograf József Szinnyei st. a rodina Ghyczyovcov. Na začiatku 20. storočia sa tento fond rozrástol na 40 000 zväzkov. Prvé zmienky o výpožičnom poriadku župnej verejnej knižnice sú z 1. januára 1905. Knižnica mala v tom čase 1310 čitateľov, ktorí si vypožičali spolu 19 257 zväzkov.

Župná verejná knižnica

V novembri v roku 1913 bol postavený Kultúrny palác v novobarokovom slohu, v súčasnosti tam sídli v Podunajské múzeum, kde našla svoje umiestnenie aj župná verejná knižnica, ktorá poskytovala knižničné služby verejnosti. Zákon č. 430 z roku 1919 o verejných, obecných knižniciach určoval povinnosť zakladania obecných knižníc v Československej republike. Na Slovensku sa tento zákon uplatňoval pomaly. Verejná knižnica v medzivojnovom období sídlila v Kultúrnom paláci a bola otvorená 1. 11. 1924. Jej činnosť organizoval miestny osvetový zbor, ktorého zriaďovateľom bolo Ministerstvo školstva a národnej osvety. V roku 1939 knižnica podlieha „Štátnemu hlavnému inšpektorátu verejných zbierok- Közgyűjtemények Országos Főfelügyelősége.“ Od roku 1940 do roku 1943 spravovalo knižnicu mesto.

OZ Rómsky literárny klub - ROLIK



OZ Rómsky literárny klub (ROLIK) je spoločenstvo autorov prózy a poézie, ktorých inšpiráciou k literárnej tvorbe je život Rómov. S myšlienkou založiť tento klub prišla Krajská asociácia rómskych iniciatív so sídlom v Banskej Bystrici v roku 2009. Jeho zakladateľom a aktívnym členom je Mgr. Maroš Balog. Práca ROLIKU je úzko spätá s kultúrou, vzdelávaním a aj so sociálnymi aspektami rómskej menšiny. Rómsky literárny klub je v súčasnosti vo fáze svojho rozširovania, čo do personálnej kapacity a ďalšieho formovania a smerovania. Klub sa už môže dnes pochváliť, že rozširuje svoje rady aj o mladých autorov vo veku 16 – 20 rokov. Cieľom klubu je prezentovať literárnu tvorbu Rómov a o Rómoch.

Činnosť ROLIK – Rómskeho literárneho klubu je zameraná na koordináciu a spoluprácu aktivít zaoberajúcich sa rómskou problematikou, na spoločenskú prezentáciu a obhajobu ich záujmov doma i v zahraničí, ako i dosahovania synergetického efektu spájaním sa s právnymi subjektmi, fyzickými osobami pôsobiacimi na rovnakej záujmovej platforme.

V prvom rade vytvárať podmienky pre slobodnú literárnu tvorbu a jej spoločenské uplatnenie:

- a) presadzovať a chrániť slobodu slova a tvorby,
- b) podporovať vznik tvorivých skupín, regionálnych zoskupení ako aj ďalších zoskupení, foriem literárneho, umeleckého života.
- c) spolupracovať s inými umeleckými združeniami na Slovensku i mimo jeho hraníc, ktoré pôsobia na príbuznej názorovej platforme,
- d) vydávať v súlade s platnými právnymi predpismi periodickú tlač a neperiodické publikácie, zbierky, podporovať publikačnú a vydavateľskú činnosť jednotlivcov a nezávislých literárnych zoskupení
- f) realizovať informačnú činnosť - publikačnú činnosť aj prostredníctvom elektronických médií, webových stránok, sociálnych sietí,
- e) poskytovať prekladanie, tlmočenie do a z Rómskeho jazyka

Romano kher – Rómsky dom



Romano kher – Rómsky dom je občianske združenie, nezávislá mimovládna nezisková organizácia združujúca ľudí s cieľom realizovať a podporovať projekty a aktivity zamerané najmä na vzdelávanie detí, mladistvých a dospelých pochádzajúcich zo sociálne znevýhodneného prostredia, zdravotne postihnutých, detí z detských domovov, príslušníkov menšín.

Občianske združenie Romano kher – Rómsky dom začalo svoju činnosť v roku 2007.

Poslaním občianskeho združenia Romano kher – Rómsky dom je zbieranie, spracovanie a distribúcia informácií, dát, dokumentov a publikácií o Rómoch pre Rómov a pre majoritnú spoločnosť za účelom lepšej informovanosti o Rómoch, posilnenie identity a podpora kultúry Rómov, spolupráca pri presadzovaní ľudských práv a slobôd, zlepšenie vzdelanostnej úrovne Rómov a zvýšenie kvality spolunažívania Rómov a majoritnej spoločnosti.



Medzi najvýznamnejšie dlhodobé projekty Romano kher – Rómsky dom patria:

- výtvarná a literárna súťaž pre žiakov a žiačky Farebný svet – Coloriskeri luma, ktorá spája rómske deti a deti z väčšinovej spoločnosti a cieľom ktorej je zlepšiť komunikáciu medzi majoritou a rómskou národnostnou menšinou spoznávaním a propagovaním rómskej kultúry a rómskej histórie či oboznámením súťažiacich s ľudskými právami a právami národnostných menšín;
- systematický monitoring médií a analýza príspevkov o Rómoch Mediálny obraz Rómov, kde na základe prepracovanej metodológie a v kooperácii so spolupracujúcimi expertnými pracoviskami zverejňujeme pravidelné mediálne analýzy príspevkov zobrazujúcich Rómov zverejnených v celoslovenských a regionálnych médiách;
- informačný on-line portál “Rómska databanka” poskytujúci systematicky spracované a pravidelne aktualizované informácie dostupné pre tých, ktorí sa chcú dozvedieť o mimovládnych organizáciách, inštitúciách, vzdelávaní, podujatiach, publikáciách, projektoch, osobnostiach, demografii, či kultúre.



Adresa: Romano kher – Rómsky dom, Košická 36, 821 08 Bratislava

Tel.číslo: 0907 63 99 61

Webová stránka: www.romanokher.sk

Email: romanokher7@gmail.com

Múzeum Slovenského národného povstania (SNP Múzeum) – Banská Bystrica

Múzeum Slovenského národného povstania sa nachádza v Banskej Bystrici, v strednej časti Slovenska. Táto inštitúcia uchováva pamäť a históriu Slovenského národného povstania z obdobia druhej svetovej vojny, prezentuje miestne a národné hrdinské činy odporu proti nacistickej okupácii a slovenskému kolaborantskému režimu.

Historické pozadie: Slovenské národné povstanie sa začalo v roku 1944, keď sa slovenskí odbojáři postavili nacistom a kolaborantskému režimu. Mesto Banská Bystrica zohralo v tomto odboji dôležitú úlohu a bolo jedným z centier povstania.

Výstavy a zbierky: Múzeum SNP ponúka mimoriadne rozmanitú škálu výstav, ktoré pokrývajú vojenské a civilné aspekty povstania. Zbierka múzea obsahuje dokumenty, fotografie, zbrane a iné spomienkové predmety, ktoré nám pomáhajú pochopiť hrdinov povstania a udalosti, ktoré formovali osud slovenského národa v tomto kritickom období dejín.

Pokiaľ ide o Slovenské národné povstanie a banskobystrické múzeum, do vtedajších udalostí boli zapojení aj Rómovia. Počas druhej svetovej vojny a Slovenského národného povstania zažili konflikty a zmeny aj rómske komunity. Mnohí Rómovia boli tiež zapojení do povstania alebo vojnových udalostí a vplyv týchto udalostí sa prejavil v rómskej kultúre a spôsobe života. K rómskej kultúre patrí hudba, tanec, remeslá a tradičné rozprávania založené na ústnej tradícii. Múzeá a kultúrne inštitúcie, ako napríklad Múzeum SNP, poskytujú príležitosť ukázať úlohu rôznych sociálnych skupín vrátane rómskych komunít v histórii. Múzeá tak prispievajú k zdieľaniu príbehov a prezentácii kultúrneho dedičstva jednotlivých komunít. Múzeum SNP v Banskej Bystrici je príkladom toho, ako sa dá komplexne prezentovať história a kultúra vrátane rôznych etnických skupín a komunít. V kontexte rómskej kultúry ponúkajú múzeá a podobné inštitúcie príležitosť na dialóg a porozumenie, ako aj na úctivé predstavenie rôznych kultúrnych tradícií a identít komunít.



Návštevy a vzdelávacie programy: Múzeum sa aktívne zapája do vzdelávacích programov zameraných na zvýšenie záujmu mladej generácie o históriu. Interaktívne výstavy a náučné chodníky pre návštevníkov pomáhajú oživiť historické udalosti a umožňujú návštevníkom hlbšie spoznať odvahu a boj slovenského národa za slobodu.

Múzeum Slovenského národného povstania nie je len múzeom, ale inštitúciou, ktorá podporuje angažovanosť v oblasti histórie, pamäti a slovenskej národnej identity. Múzeum sa nachádza v meste Banská Bystrica a pripomína Slovenské národné povstanie, kľúčovú udalosť v dejinách slovenského národa.

Adresa: Kapitulská 23, 974 01 Banská Bystrica

Telefónne číslo: 048/412 32 58

Webová stránka: <http://www.muzeumsnp.sk/>



Štátna vedecká knižnica v Prešove

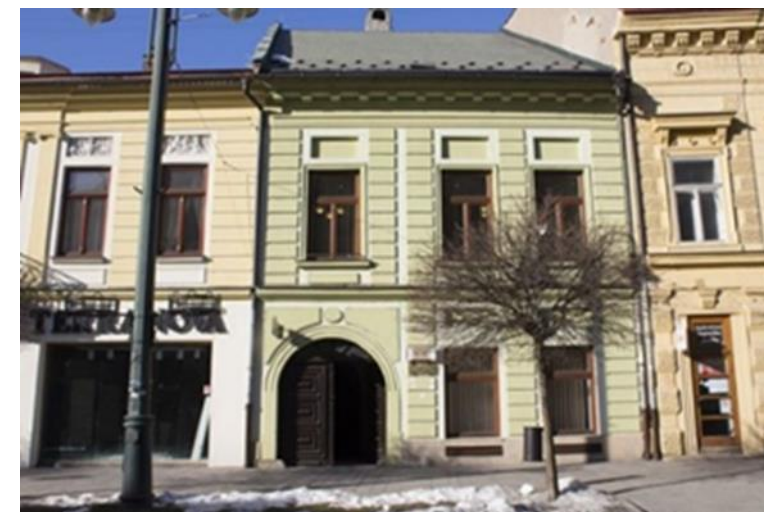


Štátna vedecká knižnica v Prešove je štátnou rozpočtovou organizáciou zriadenou a riadenou Ministerstvom kultúry SR.

Ako verejná kultúrna, informačná, vedecká a vzdelávacia inštitúcia v oblasti knižničnej, bibliografickej, vedecko-výskumnej a vydavateľskej činnosti systematicky buduje a sprístupňuje knižničný fond a poskytuje knižnično-informačné služby.

Slúži občanom Prešovského regiónu, predovšetkým odborným a vedeckým pracovníkom, pedagógom, študentom, orgánom štátnej správy a samosprávy a podnikateľskej sfére.

Víziou ŠVK je vybudovať Štátnu vedeckú knižnicu v Prešove ako modernú kultúrnu a informačnú inštitúciu 21. storočia, ktorá bude poskytovať nielen klasické knižničné služby, ale bude predstavovať dôležitú informačnú základňu a nevyhnutnú súčasť celoživotného vzdelávania.



Adresa: Hlavná 99, 080 01 Prešov

Tel.číslo: 051/245 11 01

Webová stránka: <https://www.svkpo.sk>

<https://www.portalsvk.sk/>

Források/Zdroje

- <https://www.timetoast.com/timelines/maria-terezia-cigany-rendeletei>
- https://ormanysag.hu/wp-content/uploads/2021/03/Maria_Terezia_ciganypolitikaja._In_Cigan.pdf
- <https://www.romathan.sk/sk/historia>
- <https://www.gmos.sk/rolunk/>
- <https://www.muzeum.sk/muzeum-kultury-romov-na-slovensku-snm-martin.html>
- <https://www.kmh.sk/profil-kniznice.html>
- <https://www.muzeum.sk/muzeum-holokaustu-v-seredi-snm.html>
- <https://www.snm.sk/muzea-snm/muzeum-zidovskej-kultury/muzeum-holokaustu-v-seredi/navstivte/expozicie>
- https://www.sered.sk/s241_muzeum-holokaustu
- <https://komk.sk/a-konyvtar-tortenete/?lang=hu>
- <http://www.rolik.eu/>
- http://romanokher.sk/?page_id=265
- <http://www.muzeumsnp.sk/>
- <https://www.muzeum.sk/muzeum-slovenskeho-narodneho-povstania-banska-bystrica.html>
- <https://www.svkpo.sk/o-nas>
- <https://www.svkpo.sk/poslanie-kniznice>
- Google fotky/Google képek

Kidolgozták/Vypracovali:

- Cynthia Ferkóová
 - Adam Csonka
- Chiara Botošová
- Diana Csóková
 - Gejza Váradi
 - Alex Agócs
- Gyöngyi Horváthová
 - Andrea Bariová
- Beáta Bariová
- Sabína Váradiová
- Klaudia Mátéová
- Barbara Csonková
- Vivien Portelekyová
- Friderika Balogová
 - Diana Filepová